

РЕШЕНИЕ

№ 13611

гр. София, 17.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в
публично заседание на 19.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Стела Спасова, като разгледа дело номер **12665** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ вр. с чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/.

Образувано е по жалба на М. Х. А., роден на 01. 08.2003 г. в С., гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН], чрез адв. Л. Д., САК, със съдебен адрес [населено място], [улица], срещу Решение № 12075/20.11.2024 г. на председателя на ДАБ при МС. С последното, на основание чл.75, ал. 1, т.2, вр. чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са наведени оплаквания, че административният акт е незаконосъобразен, като постановен при съществено нарушение на административно-производствените правила, противоречащ на материално-правните разпоредби. Изложени са доводи, че административният орган не е изследвал бежанската история в светлината на общото положение в страната по произход, в която е налице въоръжен конфликт. Счита се, че са налице основателни опасения за живота и сигурността на чужденеца, ако бъде върнат в С.. Излагат се доводи, че в административният акт не са обсъдени всички факти в цялост. Моли решението да бъде отменено, със законните последици от това.

В проведеното по делото съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призован, представлява се от адв. Д., която поддържа жалбата, по изложените в нея съображения.

Ответникът – председателят на ДАБ при МС, чрез главен юрисконсулт Г., прави искане за отхвърляне на жалбата и постановяване на решение, с което да се потвърди оспорения административен акт като правилен и законосъобразен. Аргументира се, че чуждият гражданин не отговаря на изискванията на чл. 8 и чл.9 от ЗУБ. Сочи, че при проведеното интервю,

жалбоподателят е отказал протоколът от интервюто да бъде изчетен, като жалбоподателят е заявил, че разбира смисъла на думите, които преводачът превежда.

Представителят на Софийска градска прокуратура, изразява становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е започнало с молба, рег. № УП23711/11.09.2024г. (л.94) за международна закрила, подадена от жалбоподателя до ДАБ при МС. На същия ден е съставен регистрационен лист (л.120), в който е отразено, че кандидатът е гражданин на С., [дата на раждане] в [населено място], Сирийска Арабска Република, етническа принадлежност-арабин, религия-мюсюлманин-сунит, неженен, с основно образование. Личните му данни са установени първоначално въз основа на декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ.

Съставена е Евродак дактилоскопна карта (л.109). Кандидатът е запознат срещу подпис на 11.09.2024г. и с указания относно реда за подаване на международна закрила, който ще следва, за правата и задълженията на чужденците, търсещи международна закрила както и допълнение към тях. Запознат е още срещу подпис на същата дата и с информация за задълженията на чужденците, настанени в центровете на ДАБ, както и с информация за обработване на лични данни на чужденци, търсещи закрила.

На 11.09.2024 г. до М. А. Х. е изпратена и поканена за провеждане на интервю (л.106).

На проведеното на 20.09.2024г. интервю, за провеждането на което е съставен от протокол с рег. № УП23711/20.09.2024г. (л.98-101), с участието на преводач, кандидатът е заявил, че не притежава разрешение за влизане или пребиваване в друга държава членка на Европейския съюз. За първи път подава молба за международна закрила. С властите в страната си по произход не е имал проблеми заради етническата си принадлежност - арабин или заради изповядваната от него религия - мюсюлманин - сунит. Не е членувал в политическа партия или организация. Не е осъждан от редовната власт в държавата си по произход и не е имал проблеми с режима.

Мотивирал молбата си за закрила с причини от личен и икономически характер, като е посочил общото положение в С. и с липсата на работа и сигурност там. Посочил, че [населено място] е под командването на Б. А., а област Р., където е живял от 2017 г. е под контрола на К. - Сирийска демократична армия. Заявява, че в областта рядко се случвали разприавии, а ако имало такива, те били между кюрдите и свободната армия. Посочил, че лично не е ставал свидетел на военни действия, като само през 2016 г. в ръцете на сестра му е избухнала мина, за което е представен и снимков материал. Не е служил в сирийската армия, но не е получавал призовка или поканена за мобилизация. Изложил е доводи, че в С. към момента се живее трудно, няма работа, няма сигурност, поради което преживяването е трудно. Наведени са твърдения, че ако се завърне в С. в област под контрола на властите, ще бъде взет войник и пратен в казарма за 10 години, а ако отиде в област Р., няма да може да си намери работа. Допълнил, че е подал молба за закрила, защото в Република България знаел, че има бърза процедура, ще може да научи езика и да си намери работа.

Със становище от младши експерт в отдел „ПМЗ-РПЦ-С.[жк]до председателя на Държавна агенция за бежанците на Министерски съвет е направено предложение на чужденеца да се откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут (л.75).

С оспореното в настоящото производство Решение № 12075/20.11.2024г. председателят на ДАБ-МС, на основание чл. 75 , ал. 1, т. 2 и 4, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на М. Х. А.. Приел е, че по отношение на кандидата не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Счел е още,

че сред изложените от сирийския гражданин в интервюто причини за напускане на страната си на произход, не се обективират твърдения за насочени лично към него заплахи за изтезания или нечовешко или унизително отнасяне или наказание, тъй като не е заявил наличие на проблем, както с официалните власти, така и с която и да било групировка на територията на С.. Посочил е, че за търсещия международна закрила липсват предпоставки за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 9, тъй като не е посочил член от семейството му да има предоставен статут на бежанец в Република България. Не са установени и основанията за закрила по чл. 9, ал. 1, т. 1-2 ЗУБ. Молбата е разгледана и във връзка с възможността за прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ – предоставяне на хуманитарен статут при наличие на тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие, в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт в страната на произход на кандидата. Твърдения, релевантни с горепосочената норма от ЗУБ сирийският гражданин не е направил. Въз основа на заявеното от последния, ответникът е направил извод, че не може да се формира такъв, че чужденецът е бил принуден да напусне или да остане извън страната си на произход по причина на реална опасност от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

На следващо място издателят на заповедта е направил извод, че М. Х. А. не е напуснал страната си по произход, поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не са налице и данни, че търсещият международна закрила е заплашен от изтезание или нечовешко или унизително отнасяне или наказание, тъй като не е заявил наличието на проблеми, както с официалните власти, така и с която и да било групировка на територията на С.. Спрямо сирийския гражданин не съществува и бъдещ или евентуален риск от тежки посегателства, поради което не са налице законовите предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ.

След извършен анализ на информацията за обстановката в С., изложена в справка с вх. № ЦУ-1850/27.08.2024 г. и Справка вх.№ ЦУ-1841/23.08.2024г., изготвени от дирекция „Международна дейност“, ДАБ при МС, административният орган е приел, че не може да се направи обоснован извод, че в момента е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на цялата територия на С., като посочените инциденти са спорадични актове на насилие и като такива не могат да се оценяват като въоръжен конфликт. От анализа на цитираната информация, ответникът е направил извод, че въпреки оценяването на положението в страната като несигурно и напрегнато, не следва насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно, както и че инцидентите имат определени цели, но не са в състояние да предизвикат масов ефект.

На последно място, в обжалваното решение е прието, че по отношение на чуждия гражданин липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, т.к. кандидата да статут не е заявил член от семейството му да има предоставен статут. Не са налице и условията за хуманитарен статут по други хуманитарни причини (чл. 9, ал. 8 от ЗУБ), тъй като той не се позовава на причини от хуманитарен характер, поради което искането в частта за предоставяне на хуманитарен статут е отхвърлено като неоснователно.

Процесното решение е връчено на жалбоподателя на 22.11.2024г., а жалбата срещу него е подадена чрез административния орган до Административен съд София – град на 06.12.2024 г.

В хода по делото са представени доказателства относно променената обществено-политическа обстановка в С., видно от които е свален режима на президента Б. ал А., а именно актуална справка вх. № ИД-02-159/14.03.2025 г. (л.183) от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС по отношение на С. относно актуална политическа и икономическа обстановка.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от лице имащо правен интерес от оспорването на процесното решение, в законоустановения срок.

Разгледана по същество, същата е неоснователна.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган – председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на осн. чл. 48, т. 1 от ЗУБ, в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, правилно прилагане на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

От приетите по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон.

Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от с.з., като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход.

В настоящия случай, правилно административният орган е преценил, че при проведеното с жалбоподателя интервю не се установява спрямо него да е било осъществено визираното в чл. 8, ал. 1 ЗУБ преследване, релевантно за предоставянето на бежански статут, а и самият той не е заявил конкретни обстоятелства, въз основа на които да може да се направи извод за опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група.

Ето защо, преценката на административния орган, че изложените от кандидата мотиви за

напускане на страната му по произход не са правно значими за търсената защита, са обосновани. М. Х. А. изрично е заявил, че не е бил насилван по никакъв начин или заплашван, че спрямо него не е било осъществено преследване от държава, партии или организации и недържавни субекти в страната му на произход. Такива заплахи не са били отправяни и към семейството му. Основният мотив, който кандидатът за закрила изтъква за напускането на С., е тежкото икономическо положение в страната, поради военните действия, както и, че няма какво да работи в С..

Съдът намира, че правилно административният орган е приел, че в момента не е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на цялата територия на С., както и че посочените инциденти са спорадични актове на насилие и като такива не могат да се оценяват като въоръжен конфликт.

С оглед данните за падане на режима на Б. А., е безпредметно обсъждането на възможността за мобилизация на кандидата от страна на редовните сирийски сили. Действително, съществуват случаи, при които необходимостта от изпълнение на военната служба е единствената причина да се иска статут на бежанец, когато лицето докаже, че изпълнението на военната служба за него би означавало участие във военни действия, противоречащи на неговите действителни политически, религиозни или морални убеждения или на валидни съображения на съвестта, каквито обстоятелства обаче не се навеждат от кандидата.

В случая не се установява на оспорвания да са били нарушени основни човешки права, до такава степен тежки по своето естество или повтораемост, за да се приеме, че е налице преследване по смисъла на относимите правни норми. Освен това, принадлежността към определена социална група, сама по себе си не е достатъчно основание за да се приеме, че е налице преследване на дадено лице, а оттам и да се предостави статут на бежанец на това лице.

В действителност, жалбоподателят не е бил заплашван, върху него не е било оказвано насилие, не е осъждан и не е бил преследван от официалните власти, в т.ч. и по етнически или религиозни причини в С.. Не са ангажирани доказателства член на неговото семейство да притежава статут на бежанец, което изключва възможността да му се предостави деривативен такъв, съгласно чл. 8, ал. 9 ЗУБ. При това положение, изводът на административния орган за неоснователност на искането на М. Х. А. за предоставяне на статут на бежанец се явява законосъобразен.

На следващо място, правилно е прието, че в случая не са налице и материалноправните предпоставки по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут. Материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут са установени в нормата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Според чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Правилно административният орган е приел, че няма основания да се приеме, че жалбоподателя е напуснал С. поради реална опасност от тежко посегателство по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил. Съдът съобрази и посочената от чужденеца конкретна цел - да остане в България, за да работи.

В решението са разгледани и обстоятелствата по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, съгласно която хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е изцяло в синхрон с чл. 15, б. „в“ от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. /отм. с Директива 95/2011/ЕО/ относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци и като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила.

В разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсецо закрила, конкретно предоставяне на хуманитарен статут. Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, решението е издадено при изясняване на обстоятелствата от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 ЗУБ е датата, когато съдът се произнася по случая. В тази връзка, съдът съобрази актуалната справка за ситуацията в С. при постановяване на настоящото съдебно решение, както и настъпилите по-късно събития на територията на страната по произход.

По делото е приложена и актуална справка от 14.03.2025г. на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ, от която се установява, че общото положение в страната се подобрява след оттеглянето (свалянето) от власт на президента Б. А. и поемането на контрол в столицата Д.. След преглед на информацията, съдът приема, че настъпилите нови обстоятелства водят до положителна промяна в обществено политическия живот в С. и подобряване на ситуацията със сигурността. Страната се стабилизира и се връща към нормално функциониране на държавата и държавните институции. Много сирийски граждани, намиращи се извън страната си се завръщат в родината си, има голям обратен миграционен поток в посока С., като ВКБООН поддържа постоянно присъствие на ключови гранични контролно-пропускателни пунктове, за да наблюдава тенденциите за връщане и да предоставя решаваща помощ. Това включва предлагане на информация за наличните услуги в дестинацията, както и улесняване на комуникацията чрез предоставяне на вода и достъп до интернет на лицата, които се приближават към граничните пунктове.

Въз основа и на тази справка съдът намира, че не са налице и разширенията, дадени в тълкувателно решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009г. по дело № C-465/07 и тълкувателно решение на Съда на Европейския съюз от 30 януари 2014г. по дело № C-285/12 по тълкуването на чл.15, б. „в“ от директива 2011/95/ЕС, които се преценяват във връзка с прилагане единствено на нормата на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ. Тук следва да бъде посочено, че на основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа,

икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетата по делото справка е изготвена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представлява официален свидетелстващ документ и обвързва съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с нея, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират.

Предвид изложеното, съдът намира, че няма основания да се предполага, че жалбоподателят ще бъде преследван на основанията по чл. 8 от ЗУБ. Не са налице и изтъкнатите подробно в жалбата основания по чл. 8, ал. 5 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец, нито тези по чл. 9 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут. Решението на председателя на ДАБ към МС е законосъобразно - като издадено от компетентен орган - председателят на ДАБ като орган, който единствен според законодателството на Република България, конкретно ЗУБ има правомощия да предоставя, да отказва и да отнема международна закрила - статут на бежанец и хуманитарен статут на основанията по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Издадено е след проведена процедура по молбата за закрила при спазване на всички изисквания - регистрация на молителя, запознаването му с правата и задълженията му чрез връчване на указания на разбираем за него език и провеждане на лично интервю с участието на преводач. В рамките на производството молителят е имал възможност и се е възползвал да представи документи в подкрепа на твърденията си. Интервюто е проведено по начин, който е позволил да даде точни данни и да отстрани всяко съмнение за неточности или противоречия в изявленията си, предвид зададените въпроси. В рамките на производството органът е изискал и обсъдил в решението си подробно относимата информация за страната на произход на молителя, която действително е била актуална към датата на решението. Необосновани са в тази връзка данни за спорадични актове на насилие, доколкото такива има почти навсякъде по света и никое правителство не може да гарантира абсолютна сигурност и спокойствие на което и да е лице. Такива актове на насилие не обосновават различна квалификация на общата обстановка в С. във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и предоставяне на хуманитарен статут.

С оглед изложеното и като е приел, че не са налице основания по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия, административният орган е постановил правилно и законосъобразно решение. Последното мотивира извод за неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

С оглед липсата на претенции за присъждане на разноски и по аргумент от чл. 81 ГПК във връзка чл. 144 АПК, съдът не дължи произнасяне по този въпрос.

Така мотивиран на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Х. А., гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН], срещу Решение № 12075/20.11.2024 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, с което му е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните,

пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ